

Preference učitelů mateřských škol při výběru a využívání různých informačních zdrojů

Zuzana Soldánová

Bakalářská práce
2021

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav školní pedagogiky

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Zuzana Soldánová
Osobní číslo: H18798
Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor: Učitelství pro mateřské školy
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Preference učitelů mateřských škol při výběru a využívání různých informačních zdrojů

Zásady pro vypracování

Zpracování rešerše a studium odborné literatury týkající se profesní přípravy učitele mateřské školy.
Vymezení teoretických východisek zaměřených na různé informační zdroje využívané učiteli mateřských škol.
Příprava metodiky empirické části, stanovení výzkumného cíle a výzkumných otázek.
Realizace kvantitativně orientovaného výzkumu prostřednictvím dotazníku pro učitele mateřských škol.
Zpracování, vyhodnocení a interpretace získaných dat.
Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a formulace závěrů výzkumu.

Forma zpracování bakalářské práce: **Tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- Černý, M., Chytková, D., & Šimková, G. (2015). *Informační vzdělávání pro učitele*. Brno: Flow.
- Dostál, J. (2007). Informační a počítačová gramotnost – klíčové pojmy informační výchovy. In *Infotech 2007 – moderní informační a komunikační technologie ve vzdělávání*. Olomouc: Votobia.
- Dytrtová, R., & Krhutová, M. (2009). *Učitel: příprava na profesi*. Praha: Grada.
- European Commission/EACEA/Eurydice/Eurostat (2014). *Key Data on Early Childhood Education and Care in Europe*. Eurydice and Eurostat Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Syslová, Z. (2017). *Učitel v předškolním vzdělávání a jeho příprava na profesi*. Brno: Masarykova univerzita.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. PaedDr. Jana Majerčíková, PhD.**
Ústav školní pedagogiky

Datum zadání bakalářské práce: **7. října 2020**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2021**

Mgr. Libor Marek, Ph.D.
děkan

doc. PaedDr. Adriana Wiegerová, PhD.
ředitelka ústavu

Ve Zlíně dne 27. listopadu 2020

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem citoval(a). V případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor.

Ve Zlíně 1.3.2021

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47h Zveřejňování závěrečných prací

²⁾ Vysoká škola nevytílečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Dizertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výtisky, úpisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3;

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užívá-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo;

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Ověřili-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává neúčinné.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše, přitom se přihlíží k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku využívání informačních zdrojů pohledem učitelů mateřských škol. Práce má teoreticko-empirický charakter. Cílem bakalářské práce je vymežit teoretická východiska zaměřené na různé informační zdroje využívané učiteli mateřských škol a zároveň zjistit, s jakými informačními zdroji nejčastěji tito učitelé pracují. V teoretické části jsou shrnuté požadavky na odbornou připravenost učitelů a popsány informační zdroje, které učitelé využívají. Praktická část je založena na analýze získaných dat, jejich interpretaci a vyhodnocení výsledků. Data pro výzkum byla zjišťována prostřednictvím dotazníku určeného učitelům mateřských škol. Bylo zjištěno, že učitelé pro svou přípravu na práci s dětmi nejčastěji preferují internet. Dalším zjištěním bylo, že využívání informačních zdrojů souvisí s délkou pedagogické praxe učitele. Naopak vzdělání učitelů nesouvisí s využíváním informačních zdrojů.

Klíčová slova: elektronické zdroje, příprava učitele na edukační činnost, tištěné dokumenty

ABSTRACT

The bachelor thesis is focused on the issue of using information sources from the perspective of kindergarten teachers. The work has a theoretical-empirical character. The aim of the bachelor's thesis is to define the theoretical basis focused on various information sources used by kindergarten teachers and at the same time to find out what information sources these teachers most often work with. The theoretical part summarizes the requirements for professional training of teachers and describes the information sources that teachers use. The practical part is based on the analysis of the obtained data, their interpretation and evaluation of the results. Data for the research were obtained through a questionnaire designed for kindergarten teachers. It was found that teachers most often prefer the Internet for their preparation for work with children. Another finding was that the use of information resources is related to the length of the teacher's pedagogical practice, and conversely, teacher education is not related to the use of information resources.

Keywords: electronic resources, teacher preparation for educational activities, printed documents

Chtěla bych poděkovat vedoucí své bakalářské práce doc. PaedDr. Janě Majerčíkové, PhD. za její odborné vedení, ochotu a vstřícnost. Dále bych chtěla poděkovat všem učitelům mateřských škol, kteří byli ochotni zúčastnit se mého výzkumu. V neposlední řadě bych chtěla také poděkovat všem mým blízkým za jejich podporu v průběhu celého studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 UČITEL	11
1.1 POŽADAVKY NA ODBORNOU PŘIPRAVENOST	12
1.2 PROFESNÍ ČINNOSTI UČITELE	14
1.3 FUNKCE MATEŘSKÉ ŠKOLY.....	16
2 INFORMAČNÍ ZDROJE UŽÍVANÉ UČITELI	18
2.1 INFORMAČNÍ GRAMOTNOST	19
2.2 TYPOLOGIE INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	20
2.2.1 Tištěné zdroje	20
2.2.2 Elektronické zdroje	21
II PRAKTICKÁ ČÁST	24
3 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMU	25
3.1 CÍLE VÝZKUMU A VÝZKUMNÉ OTÁZKY	25
3.2 TYP VÝBĚRU.....	26
3.3 PŘEDVÝZKUM	26
3.4 VÝZKUMNÁ METODA, VÝZKUMNÝ NÁSTROJ.....	26
3.5 ZPRACOVÁNÍ ZÍSKANÝCH DAT.....	27
4 VÝSLEDKY VÝZKUMU	28
4.1 ANALÝZA A INTERPRETACE ZÍSKANÝCH DAT	28
5 VÝZKUMNÉ OTÁZKY A OVĚŘOVÁNÍ HYPOTÉZ	45
6 ZÁVĚRY VÝZKUMU	47
ZÁVĚR	49
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	50
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	53
SEZNAM TABULEK	54
SEZNAM GRAFŮ	55
SEZNAM PŘÍLOH	56

ÚVOD

Společnost se neustále vyvíjí a je potřeba, aby učitelé mateřských škol drželi krok se zmíněným vývojem společnosti. Jelikož v současné době je předškolní vzdělávání považováno za jeden z prvních kroků na cestě k úspěšnému životu jedince, zvyšují se postupně nároky, jak na kvalitu předškolních zařízení, tak i na učitele mateřské školy. Je optimální, aby se učitel neustále vzdělával a používal velké množství informačních zdrojů, které mu vyspělá doba nabízí. S informačními zdroji se v současnosti setkáváme v každé mateřské škole ať už se bavíme o tištěných či elektronických informačních zdrojích. A mě jako budoucího učitele v mateřské škole zajímá, jaké informační zdroje takový učitel nejčastěji používá. Věřím, že výsledky této práce pomohou budoucím učitelům dostat přehled o této problematice pro svou budoucí pedagogickou praxi. Právě všudypřítomnost a důležitost této problematiky byla mou motivací pro její zpracování.

Tato bakalářská práce je teoreticko-empirického charakteru. Teoretická část obsahuje dvě kapitoly. První kapitola se zabývá učitelem mateřské školy, který provází dítě celým předškolním vzděláváním. V kapitole jsou uvedeny požadavky na odbornou připravenost učitelů a jejich profesní činnosti. Ve druhé kapitole popisují, co jsou to informační zdroje, také zde zmiňují informační gramotnost a v neposlední řadě jsem si rozdělila informační zdroje na tištěné a elektronické. Zařadila jsem zde možnosti informačních zdrojů, které může učitel mateřské školy využívat pro svoji práci v mateřské škole. Cílem mé bakalářské práce je vymezit teoretická východiska zaměřené na různé informační zdroje využívané učiteli mateřské školy a také zjistit, jaké informační zdroje nejčastěji používají učitelé mateřských škol.

Výzkum je orientovaný kvantitativně. Dílčími cíli výzkumu bylo zjistit, jak délka praxe učitele souvisí s využíváním informačních zdrojů a taktéž zjistit, jak vzdělání učitele souvisí s využíváním informačních zdrojů. Data byla získána prostřednictvím dotazníku adresovanému učitelům mateřských škol. Podobné výzkumy s touto problematikou jsme nenašly, a proto si myslíme, že tato práce bude přínosem pro budoucí učitele mateřských škol.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 UČITEL

Od roku 2001 byl pojem „předškolní pedagog“ užíván Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Avšak legislativní úpravy v roce 2016 vedly ke změně označení na „učitel“. Důvodem této změny bylo zavedení více povolání do mateřských škol, a tedy nezbytné, aby se učitel stal vůdcem celého kolektivu. A otázkou je, zda bude stačit pouze středoškolské vzdělání pro tuto činnost (Syslová, Burkovičová, Kropáčková, Šilhánová & Štěpánková, 2019).

Je mnoho autorů, co definují pojem učitel. Pro naše potřeby jsme si vybrali tyto tři. Učitel je *„profesionálně kvalifikovaný pedagogický pracovník, spoluzodpovědný za přípravu, řízení, organizaci a výsledky tohoto procesu“* (Průcha, Walterová & Mareš, 2013, s. 261). Podle nich je pedagogická způsobilost neboli kvalifikace potřebná k vykonávání pedagogické profese.

„Učitel/učitelka je odborně vybaveným, profesionálně zdatným, kompetentním vůdčím aktérem školní edukace dítěte“ (Helus, 2009, s. 261). Učitel by měl být *„odborník, který je dobře připraven vnímat a formovat osobnost žáka, vycházet z jeho podstaty, odborník, který bude svým pedagogickým působením rozvíjet schopnosti žáků“* (Dytrtová & Krhutová, 2009, s. 16). Literatura od (Syslové, Burkovičové, Kropáčkové, Šilhánové, & Štěpánkové, 2019) nám uvádí, že oficiální označení učitele mateřské školy se datuje až 30. května 1934 díky ministerstvu školství a národní osvěty. Do této doby od konce 18. století pouze nazývána jako pěstounka. Toto povolání je velice mladé oproti ostatním pedagogickým profesím jeho pojetí je velice rozdílné od jiných. Zásadní rozdíl je ve věkové kategorii dětí, kterým je toto vzdělání poskytováno.

Učitel však není jediný, kdo se podílí na dění mateřské školy. Vstupuje do vztahu s dalšími skupinami pracovníků, které najdeme v dokumentu Key Data on Early Childhood Education and Care in Europe, kde autoři uvádí 3 skupiny personálu, které se pohybují v mateřských školách:

1. Pedagogičtí pracovníci – patří jsem pedagogové či vychovatelé a učitel, obvykle mají terciální kvalifikaci, mají hlavní odpovědnost za vzdělávání a péči o děti. Jejich povinností je provádět bezpečné a vývojově vhodné činnosti v souladu s příslušnými programy či učebními osnovami. Poskytují také příležitost pro kreativní vyjádření prostřednictvím umění, dramatu, hry a hudby.

2. Pečovatelský personál – jedná se o pečovatelky nebo zdravotní sestry, které jsou zodpovědné za poskytování péče a podpory dětem.

Pečovatelský personál dělíme na dva modely:

- a) Pečující personál, který pracuje samostatně v zařízeních pouze pro mladší děti. Tento personál uspokojuje potřeby péče, podporu a učení dětí včetně vzdělávacích aktivit. Mohou jim pomáhat asistenti.
 - b) Pečovatelský tým pracuje přímo v týmu s pedagogickými pracovníky tento typ můžeme najít například ve Švédsku, Německu a Finsku kde tito pracovníci spolupracují navzájem.
3. Pomocný personál – pomáhá poskytovat podporu kvalifikovanému pedagogickému a pečovatelskému personálu pro mladší i starší děti. Asistenti obvykle realizují aktivity určené pro děti, připravují různé materiály pro práci. Mohou také být pomocnou rukou např: pro podávání jídla (EACEA, 2014).

1.1 Požadavky na odbornou připravenost

Požadavky na odbornou připravenost se nachází v Národním programu rozvoje vzdělávání, který byl zpracován v roce 1999. *Jedná se o koncepční dokument české vzdělávací politiky, který na základě analýzy stavu školství a vzdělávání z konce 90. let minulého století stanovil pro jednotlivé stupně vzdělání i pro jednotlivé vzdělávací oblasti řadu doporučení a požadavků. Doporučení uvedená v Bílé knize byla i podkladem pro zpracování zákona o vzdělávání č.561/2004 Sb. (školský zákon). Původně byl dokument připraven jako výhled do roku 2010, ukazuje se však, že řada doporučení je stále aktuální* (Skutil & Zíkl, et al. 2011, s. 15). Strategie vzdělávací politiky do roku 2020 navázala na Bílou knihu (2001), která byla velkou inspirací pro pedagogické fakulty, aby otevřely bakalářský studijní program a vyučovaly obor Učitelství pro mateřské školy. Dnes už tento obor najdeme téměř na všech vysokých školách jak v prezenční, tak i v dálkové formě studia. Některé vysoké školy nabízí i navazující magisterské studium v oboru Pedagogika předškolního věku, které trvá dva roky a je zakončena magisterským titulem. Bílá kniha a dnes i Strategie vzdělávací politiky do roku 2020 upozorňují na to, že učitelé předškolního vzdělání by měli mít alespoň bakalářský titul. Tohle tvrzení bylo vyvolané zvyšováním odborných požadavků na pedagogickou profesi a snahou zvýšit jak sociální, tak profesní status předškolního pedagoga. Není však

zákonem ustanoveno, že musí mít vysokou školu, a tak podle §6 zákona č.198/2012 Sb. učitelé mateřských škol mohou v dnešní době získat svou kvalifikaci mnoha způsoby:

- *vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřeném na přípravu učitelů mateřské školy;*
- *vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřeném na přípravu učitelů prvního stupně základní školy nebo vychovatelství či pedagogiku volného času nebo studijního oboru pedagogika a vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a měřeném na přípravu učitelů mateřské školy;*
- *vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu učitelů mateřské školy;*
- *vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu vychovatelů a vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na přípravu učitelů mateřské školy;*
- *středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu učitelů mateřské školy;*
- *středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu vychovatelů a vykonáním jednotlivé zkoušky, která svým obsahem a formou odpovídá zkoušce profilové části maturitní zkoušky z předmětu zaměřeného na pedagogiku předškolního věku;*
- *vzděláním vysokoškolským nebo vyšším odborným vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřených na speciální pedagogiku. (zákon č.563/2004 Sb. s. 3-4)*

Školský zákon 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících podle znění tohoto zákona patří učitel mateřské školy do skupiny pedagogických pracovníků. Podle §2 odst. 1 je pedagogickým pracovníkem ten, „kdo koná přímou vyučovací, přímou výchovnou, přímou

speciálně pedagogickou nebo přímou pedagogicko-psychologickou činností přímým působením na vzdělávaného, kterým uskutečňuje výchovu a vzdělávání na základě zvláštního právního předpisu“ (zákon č.563/2004 Sb. s. 1). Pedagogičtí pracovníci jsou povinni se dále vzdělávat. Další vzdělání jim umožňuje si zdokonalit znalosti a navýšit tím jejich profesní kvalifikaci. Toto vzdělání se realizuje buď to na vysokých školách nebo v zařízení pro další vzdělávání či v zařízení, kde byla udělena akreditace ministerstvem. Samostudium je také považováno za další vzdělávání. Za účast na dalším vzdělání dostávají osvědčení za jejich splnění (§24 zákon č.563/2004).

1.2 Profesní činnosti učitele

U učitelů mateřských škol mají profesní činnosti jiný profil než u ostatních učitelů. Je to dáno věkovou skupinou dětí, se kterou spolupracují na vzdělávacím procesu a také kurikulem předškolního vzdělávání. Tyto činnosti jsou propojené s podmínkami a prostředím kde tento proces probíhá. Mohou je ovlivňovat i faktory jako jsou množství, složení dětí a prostorové zázemí třídy. Vzdělávání dětí od věku 3 do 6 let má „*tvůrčí charakter, jenž je přirozeným vyústěním a syntézou respektu k dítěti jako k individuální, jedinečné a neopakovatelné osobnosti“* (Burkovičová, 2012, s. 27). V katalogu Národní soustava povolání (NSP) jsou popsány profesní činnosti učitele mateřských škol. Jsou popsány v sedmi bodech, zmiňují náplň práce učitele mateřské školy (Syslová, Burkovičová, Kropáčková, Šilhánová & Štěpánková, 2019).

Můžeme zde najít body jako např:

- *Tvorba školního vzdělávacího programu*
- *Tvorba třídního vzdělávacího programu*
- *Podpora rozvoje osobnosti dítěte předškolního věku*
- *Výchova a vzdělávání dětí atd.*

(Syslová, Burkovičová, Kropáčková, Šilhánová & Štěpánková, 2019, s. 84)

Zora Syslová (2013) uvádí znaky profese učitele mateřské školy jako „*znalosti o:*

- *Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání*
- *Širším kontextu kurikulární reformy*

- *Zákonných normách a dokumentech (Listina základních práv a svobod, školský zákon)*
- *Podmínkách a strategiích pro vzdělávání dětí předškolního věku*
- *O respektující a partnerské komunikace*
- *Vývojových zákonitostí, možností a potřeb dětí předškolního věku*
- *Seberefektivních technik* “ (Syslová, 2013, s. 22).

Profesní kompetence učitele, které popisuje Jan Šťáva v knize od Jany Kohnové (2012) jsou kompetence projektivní, realizační, diagnostické a třídně manažerské.

V projektivní kompetenci učitel tvoří a plánuje aktivity, v rámci tematického celku, který sám vytváří. Volí vhodné cíle, obsah, pomůcky, prostředky a organizaci vyučování. Do kompetence realizační řadíme komunikaci s dětmi, opakování probraného tématu, kontrola a zadávání úkolů, používání různých didaktických technik a ověřování si získaných informací, také zde můžeme zařadit organizaci aktivit a činností. Komunikace rovněž patří i do kompetence třídně manažerské a hraje nepostradatelnou roli při jednání s ostatními učiteli, rodiči a jinými členy kolektivu. Kompetence diagnostická se u učitele projevuje v hodnocení a kontrolování vědomostí, a diagnostikování vlastních prací.

Pavla Andrysová (2018) zmiňuje obecný etapový model rozvoje bratří Dreyfusů (1986), který následně rozpracoval Berliner (1995) a zmiňuje zde jednotlivé etapy profesní dráhy učitele, a to na začátečníka, pokročilého, kompetentního, zkušeného a experta.

Učitel začátečník je na úplném začátku své profesní kariéry. A má naprosté minimum vlastních zkušeností. Během pedagogické činnosti se snaží převážně řídit jednoduchými návody je pro něj důležitý obsah, krátkodobé plánování a okamžité reakce.

U pokročilého začátečníka dochází k automatizaci jednotlivých postupů, které se s postupem času stávají rutinou. Na základě získané praxe si učitel osvojuje vzorce situací pro využití nových podobných neznámých situací. Je schopen se zamyslet nad tím co, proč a jak během výuky dělá.

Kompetentní učitel je již dostatečně zkušený na to, aby se dokázal úspěšně vyrovnat s běžnými situacemi ve třídě. Má vybudované vlastní strategie, které plně využívá. Díky dostatečné sebedůvěře je schopný během výuky improvizovat a činit vědomá rozhodnutí o dalších postupech. Současně se začíná zaměřovat na dítě a jeho potřeby. Je schopen stanovit priority v rámci střednědobého plánování.

Zkušený učitel se řídí hlavně svojí intuicí ve spojení s jasně danými pravidly. Je schopen řešit komplexní situace a předmětem jeho pedagogické činnosti se stává hlavně dítě.

Učitel expert díky svým zkušenostem zvládá situace nejen řešit, ale umí jim i předcházet. Díky dostatku praxe si je vědom vzorových schémat a jejich použitím v konkrétní situaci ve skupině dětí. Učitel expert využívá intuice a díky tomu je jeho výkon naprosto plynulý a zdá se, jako by nemusel vynakládat žádné úsilí.

1.3 Funkce mateřské školy

Mateřská škola je školské zařízení navazující na výchovu dětí v rodině a v součinnosti s ní zajišťující všestrannou péči dětem, zpravidla ve věku od 3 do 6let (Skutil & Zíkl, et al. 2011, s. 79). Mateřské školy se nacházejí ve vzdělávací soustavě ČR už neplní status jen výchovný, ale i vzdělávací (Syslová, 2012). Funkce mateřské školy každý autor definuje jinak. Pro naše potřeby se jevílo jako vhodné pracovat s pojetím Zory Syslové (2012) která uvádí funkce následující:

- Personalizační funkci-vytváření osobnosti dítěte a odpovědnosti za své činy a své chování
- Socializační funkci-děti se učí žít ve společenství ostatních lidí a respektovat jejich odlišnosti např: barva pleti, vyznávání jiného náboženství či národnosti
- Integrovační funkci-znamená začleňování všech jedinců do vzdělávacího procesu, naplňovat potřeby všech
- Hodnotovou funkci-mateřská škola se snaží u dětí vytvářet postoj ke všem věcem, lidem, činnostem, co jsou kolem nás např: pečovat o svoje zdraví.
- Kvalifikační funkci-tato funkce se snaží připravit děti k tomu, aby se dobře uchytily na trhu práce

„Mateřská škola se má stát tedy místem pro socializaci dětí, má podporovat jejich osobnostní a sociální rozvoj, připravit je na život osobní, pracovní i občanský“ (Syslová, 2012, s. 17).

Těchto pět funkcí nahradily dřívější funkci výchovnou, která byla zaměřena na výchovu občana v době socialismu (Syslová, 2012). Škola je tedy brána jako místo, kde se mohou scházet všichni participanti, kteří se společně učí a vzniká u nich pouto partnerů (učitel, žák, rodič). Dítě chápeme jako ojedinělou individuální osobnost, která má svoje práva a zároveň i svoje potřeby. Už tomu není tak jak to bývalo dříve, že dítě bylo bráno jako nějaký objekt,

na který působíme (Svobodová, Šmelová, Švejdrová & Váchová, 2010). Mezi aktivně zapojené účastníky předškolního vzdělávání realizované v mateřské škole můžeme jmenovat děti, učitelé, rodiče či zákonné zástupce (Syslová, 2017).

„Podle Školského zákona (2004) se stává předškolní vzdělávání legislativní součástí systému vzdělávání v České republice. Představuje počáteční stupeň veřejného vzdělávání organizovaného a řízeného požadavky a pokyny MŠMT. Toto vzdělávání se uskutečňuje především v instituci – mateřská škola“ (Kořátková, 2014, s. 101).

Školský zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání určuje, že cílem předškolního vzdělávání (§ 33) je rozvíjet osobnost dětí ve všech oblastech, pomáhat a připravovat děti na vstup do dalšího stupně vzdělávání, poskytovat péči dětem se speciálně vzdělávacími potřebami.

2 INFORMAČNÍ ZDROJE UŽÍVANÉ UČITELI

Přídavné jméno informační udává souvislost s informacemi. Vysvětlením pojmu informace se zabývá řada autorů např. (Mleziva, 2004 s. 133), který uvádí, že obecně je pojem informace definován jako zpráva, sdělení, poučení, podání, údaj. Jonák 2004 „říká, že informace je podmnožina sdělení, která má význam pro příjemce“ (Jonák in Dostál 2007, s. 61).

Informační zdroj je tedy pramen, ze kterého získáváme informace a tím směřujeme k uspokojení našich informačních potřeb. Je to tedy systém, který je nositelem, sprostředkovatelem nebo šířitelem sdělení (informací). Za takový zdroj můžeme považovat cokoli, předmět, osobu, média, které nám zprostředkovávají uspořádané informace. První informační zdroj je tedy vlastně rodina, která nám předává nezbytné informace pro další život. Dále samotná společnost a školní vzdělávací instituce, jako je právě mateřská škola. Ta tvoří začáteční stupeň vzdělávání, je tedy velice důležitá. Děti se zde seznámí s mnoha informacemi, které jim předkládají učitelé. V mateřské škole se děti setkají s knihami a časopisy, které patří také mezi informační zdroje. Je tedy místem, ze kterého si děti odnáší informační dovednosti. Můžeme tedy říct, že informační zdroje jsou nedílnou součástí práce učitele v MŠ. Několikrát denně se učitel střetává s mnoha typy informačních zdrojů, když uvedeme příklad může to být rozhovor s rodiči, dětmi nebo čtení dětské knihy.

Učitelé by se měli vzdělávat pomocí knihy tištěné nebo knihy elektronické s využitím počítače. Je ale nutné, aby měl učitel počítač doma, protože v mateřských školách bývá většinou v ředitelně a učitel k němu moc přístupu nemá (Levá, 2007). *Škola musí být informačně a komunikačně otevřená, stejně jako společnost, pro níž žáky připravuje. Rozvoj nových technologií informace a komunikace spolu s procesy, jež ve společnosti vyvolává, nezpůsobuje pouze shora naznačené změny v obsahu, způsobu a formách vzdělávání, ale i změny samotného pojetí školy, práce učitele i přípravy na výkon učitelského povolání (Rambousek & Mošna, 1999, s. 22).*

Množství dostupných informací vede dítě i učitele do nových pozic. Dává učiteli možnost, lépe se připravit a představit dětem velké množství různých druhů materiálů a učinit tak práci efektivnější. Neměl by se tomu učitel vyhýbat, a naopak přijmout tento fakt a aktivně vyhledávat a zpracovávat informace, které mu jsou nabízeny. Je velice důležité, aby porozuměli velkému vlivu dnešních informačních a komunikačních technologií a dokázaly

zprostředkovat tyto informace a zároveň i technologie pro práci s dětmi (Rambousek & Mošna, 1999). Mezi informační a komunikační technologie (ICT) patří tyto prostředky:

- *Moderní didaktické audiovizuální techniky (video, televize, CD přehrávač, datový projektor)*
- *Digitální technologie (internet, interaktivní tabule, digitální kamera), které jsou založeny na počítačích a na telekomunikačních službách, umožňujících jejich uživatelům v maximální možné míře zpřístupnit informace a dále s nimi pracovat (Zounek & Šedřová, 2009, s. 15).*

2.1 Informační gramotnost

Neboli z angličtiny information literacy. Tento termín byl jako první vysloven prezidentem Paulem Zurkowsskim, který považoval „za informačně gramotné ty jedince, kteří jsou připraveni používat informační zdroje při práci a kteří se naučili využívat širokou škálu technik a informačních nástrojů stejně jako primární zdroje při řešení problémů“ (Dostál, 2007, s. 60). Podle dokumentu Americké knihovnické asociace je informační gramotností komplex schopností daného jedince dokázat vyhledat, hodnotit, poznat a efektivně využít potřebnou informaci (ACRL, 2000).

Informačně gramotný člověk má osvojeny následující způsobilosti, tedy dokáže:

- *identifikovat informační potřeby*
- *pro získání informací zvolit nejvhodnější strategii*
- *využívat odpovídající zdroje a informační systémy*
- *v informačních zdrojích vyhledat požadované informace*
- *získané informace kriticky zhodnotit*
- *informace vhodně zpracovat a využít*
- *informace zprostředkovat jiným lidem v různých podobách a prostřednictvím různých technologií, posoudit morální a právní aspekty využívání informací*

Pojmy jako počítačová a informační gramotnost jsou zcela odlišné. „*Informační gramotnost je širší pojem. U informačně gramotného jedince je předpokládána počítačová gramotnost, naopak počítačově gramotný jedinec nemusí být nutně informačně gramotný*“ (Dostál, 2007, s. 62).

2.2 Typologie informačních zdrojů

Informační zdroje můžeme dělit podle mnoha hledisek (Levá, 2007). Roubal (2012, s. 11) *dělí informační zdroje podle mnoha kritérií například podle smyslů zapojených do komunikace (zvuková nebo obrazová sdělení), míry masovosti (výklad ve škole) nebo komunikačního média (televize) či periodicity (jednorázové, týdení)*. Další autoři dělí informační zdroje různě například podle toho, komu je určen, jiní zase podle hlediska času, kdy vznikly. Další možnost, jak dělit informační zdroje je podle informací, které poskytuje nebo jestli je to zdroj obrazový, textový anebo multimediální. Je jasné, že jeden zdroj můžeme zařadit i do více než jedné kategorie (Levá, 2007). My využijeme nejčastější dělení, a to na klasické tištěné dokumenty a elektronické zdroje. Pokorný (2007) dělí informační zdroje podle způsobu publikování, a to také na typy na klasické a elektronické. Jako autorka Sovadinová (2010) zařadím mezi zdroje klasické tedy tištěné dokumenty knihy, časopisy knihovny a mezi zdroje elektronické e-knihy a e-časopisy a od autorky Levé (2007) tam přidám internet a s ním spojené internetové portály, odborné weby, PC aplikace a softwary.

2.2.1 Tištěné zdroje

Jako první představím klasické zdroje tedy tištěné dokumenty, které mají velice dlouholetou tradici. Uživatelé je berou jako důvěryhodnější než např. zdroje elektronické. Informace se dají zaznamenat na jakýkoli materiál v dnešní době je to převážně papír. Tyto informace se na papír zaznamenávají tiskem (Sedláčková & Marvanová, 2007).

○ Knihy

„Rukopisný, tištěný nebo jakýmkoliv způsobem rozmnožený dokument, který je graficky a knihařsky zpracovaný do tvaru svazku a tvoří myšlenkový a výtvarný celek“ (Knihovna UTB, 2021). Neboli monografie jsou veřejně vydaným dokumentem buď nakladatelstvím nebo vydavatelstvím. Kniha má jednotnou grafickou úpravu a zabývá se jedním hlavním tématem, popřípadě dalšími okruhy podobnému hlavnímu tématu. Každá kniha má svůj název neboli titul. Dále v knize najdeme stručný obsah úvod knihy, kde se čtenář dozví, o čem kniha pojednává a předmluvu. Od roku 1989 jsou knihám přiřazovány kódy ISBN. Tento kód uděluje Národní agentura pro ISBN, která pracuje při národní knihovně v ČR. Zmíněný kód slouží pro jednoduchou orientaci o vydávaných knihách (Sovadinová, 2010). *Mezi knihy můžeme řadit monografie, učebnice, skripta, příručky a sborníky* (Černý, Chytková, Mazáčová & Šimková, 2015, s. 44).

- Knihovny

Jsou nejčastější instituce, které nám zpřístupňují knihy. Musí ale flexibilně reagovat na moderní informační technologie a přizpůsobit tomu svoje informační služby. Služby knihovny jako například katalog i některé knihy jsou dostupné i v elektronické či digitální podobě (Sovadinová, 2010).

- Časopisy

Můžeme jinak nazvat seriály, periodika nebo žurnály. Vycházejí pravidelně týdně nebo měsíčně. Témata časopisu jsou různé. Časopisy jsou označovány ISSN – což je mezinárodní standartní číslo seriálu (Knihovna UTB, 2021).

2.2.2 Elektronické zdroje

Jedná se tedy o zdroje, co jako elektronické už vznikly nebo o původní tištěné zdroje, které pomocí digitalizace se staly elektronickými zdroji. V informačním průmyslu si získaly velice podstatnou roli. Elektronický zdroj jako je počítačový program nazýváme čistým zdrojem, protože obsahem odpovídá jenom jednomu typu dokumentu, naopak ale třeba kniha, zvukový záznam odpovídá svým obsahem více typům dokumentu (např. elektronická kniha, soubor MP3 atd) (Stodola, 2009). Papík (2011, s. 56) definuje elektronické zdroje jako „*informační zdroje, které jsou uchovávány v elektrické podobě a jsou dostupné prostřednictvím počítačových sítí nebo pomocí jiných technologií*“.

Elektronický dokument je čitelný strojem např. počítačem. Nutné pro četbu je obrazový vstup, který nám umožňuje počítač, telefon nebo notebook (Levá, 2007; Sovadinová, 2010). Možnost rozdělení seriózních ověřitelných a vědeckých elektronických informačních zdrojů z hlediska typů je následující

- online katalogy = elektronické katalogy knihoven
- databáze (profesionálních informací)
- oborové portály
- digitální knihovny, e-knihy, e-časopisy (Fiala in Masarykova univerzita, 2007)

Pro účely této práce nám bude stačit si vysvětlit e-knihy a e-časopisy.

- Elektronické knihy

Jsou to klasické knihy v elektronické podobě najdeme je na internetu. Buď za peněžní poplatek anebo zcela zdarma. Více je ale však elektronických časopisů než knih důvodem, proč, je z velké části velikost knih, protože časopisy jsou o mnoho někdy i set stránek kratší než knihy a pro vydavatele je to jednodušší publikovat tedy časopisy než rozsáhlé knihy. V elektronické podobě knih taky hrozí větší riziko zneužití autorského díla. Má to zároveň hodně výhod i nevýhod publikování knih na internetu, ale jednou velkou výhodou je např. to, že několik studentů naráz může využít elektronickou verzi a nemusí čekat na daný počet výtisků v knihovně. Hodně jedinců, ale pořád raději chytne po knize tištěné, protože jsme na to zvyklí a těžko se smiřujeme se čtením textu v počítači, mobilu či jiných zařízeních (Levá, 2007; Sovadinová, 2010). *Neboli e-knihy tedy digitální dokument, který disponuje všemi běžnými atributy knihy. Tyto knihy mají celou řadu formátů nejčastěji však PDF. Mezi výhodami digitálních knih najdeme:*

- *Neomezený počet exemplářů, snadná publikace a distribuce, nižší cena*
- *Možnost interaktivních prvků v knize*
- *Snadná záloha, skladování, přenos a úspora místa*
- *Čtenář může měnit velikost a druh písma, což je na jedné straně komfortní, na straně druhé to snižuje možnosti typografické komunikace autora a čtenáře (Černý, Chytková, Mazáčová & Šimková, 2015, s. 120).*

- Elektronické časopisy

V minulosti vycházely časopisy většinou v podobě tištěné. V dnešní době, ale naopak časopisy, které vycházely v minulosti jsou buď v obou formách anebo jenom v té elektronické. Nejnovější čísla časopisů jsou dostupné i online i v tištěné podobě. Ale ty starší ještě všechny do elektronické podoby nebyly zpracovány.

V dnešní době je pro uživatele mnohem pohodlnější přístup k elektronickým žurnálům, protože je neomezují otevírací doba knihovny nebo omezení prezenčního vypůjčení nebo omezený počet výtisků. Dnes je i možné tyto elektronické články a časopisy si objednat přes internet. Velkou výhodou v tomto směru mají studenti vysokých škol, protože v univerzitních knihovnách mají většinou přístup k velkému množství těchto elektronických časopisů (Levá, 2007; Sovadinová, 2010).

Výhody elektronického dokumentu, jak knihy, tak časopisu a dalších jsou:

- *Je snadno a rychle dohledatelný*
- *Šetří čas, místo i peníze*
- *Je lépe dostupný, boří hranice*
- *Je lépe a déle uchovatelný*
- *Obsah elektronického dokumentu není závislý na jeho nosiči (Černý, Chytková, Mazáčová & Šimková, 2015, s. 44).*

- Internet

Internet nám slouží k hledání informací, komunikaci a zábavě. Jeho význam je obrovský a do svého stínu dává všechny předchozí technologie. Můžeme ho označit za nejvlivnější masmédiu. Internet nám tedy umožňuje prostor pro čerpání různých informací ze všech oborů. Nalezené informace ale nejsou nikým schváleny, a proto musíme kriticky hodnotit pravdivost těchto informací. Můžeme dále využít i internetové portály, PC aplikace a softwarové vybavení (Levá, 2007). Různé softwarové projekty umožňují pozdvihnout předškolní výchovu na jinou úroveň, nejčastěji se tak děje před vstupem dětí do základní školy. Kdy umožňují učitelům procvičit s dětmi například písmena a čísla a to zábavnou, efektivní formou. Zároveň je taky seznamuje i s prací na počítači (Božík, 2018).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMU

V teoretické části jsme charakterizovali učitele mateřské školy a popsali jsme informační zdroje, které mohou používat. Informace uvedené v teoretické části, jsou východiskem k empirické části. Výzkumná část bakalářské práce obsahuje výsledky výzkumu zaměřeného na Preferenci učitelů mateřských škol při výběru a využívání různých informačních zdrojů. Výzkum je založen na kvantitativním designu. Tento design byl zvolen pro zjištění, co největšího množství respondentů. Počet respondentů byl 186. Na začátku jsme si stanovili výzkumné otázky a cíle výzkumu. Potom byl stanoven výzkumný vzorek a popsán jakým způsobem byl vybrán. Dále jsme charakterizovali výzkumný nástroj, prostřednictvím kterého byla získávána potřebná data i zajištěn předvýzkum.

3.1 Cíle výzkumu a výzkumné otázky

Hlavním cílem výzkumu týkající se informačních zdrojů preferovanými učiteli mateřských škol bylo zjistit, s jakými informačními zdroji nejčastěji pracují. Na základě hlavního výzkumného cíle byly stanoveny dílčí výzkumné cíle.

Dílčí cíle výzkumu:

- Zjistit, jak délka praxe učitele souvisí s využíváním informačních zdrojů.
- Zjistit, jak vzdělání učitele souvisí s využíváním informačních zdrojů.

V souvislosti s cílem výzkumu byly stanoveny následující **výzkumné otázky**:

- Jaké informační zdroje jsou nejčastěji používané učiteli MŠ?

Dílčí výzkumné otázky:

- Jaký je vztah mezi délkou praxe učitele MŠ a využíváním informačních zdrojů?
- Jaký je vztah mezi využíváním informačního zdroje a vzděláním učitele MŠ?

Součástí výzkumu byly stanoveny také **hypotézy**:

- H 1: Učitelé s kratší pedagogickou praxí častěji využívají internetové zdroje než učitelé s delší praxí.
- H 2: Středoškolsky vzdělaní učitelé využívají častěji tištěné dokumenty než vysokoškolsky vzdělaní učitelé.

3.2 Typ výběru

Výzkumným vzorkem byli osloveni učitelé mateřských škol ve městech Olomouc, Prostějov, Přerov, Zlín a Otrokovice. Učitelé mateřských škol byli nakonec oslovováni pouze elektronicky. Původně měli být i osobně, ale po pár nevydařených návštěvách MŠ díky koronavirové krizi, jsem byla nucena použít pouze elektronickou formu dotazníku. Dotazník byl vytvořen na portále www.surveymonkey.com, kde byl respondentům k dispozici na odkaze <https://www.surveymonkey.com/survey/d/H7N3A4X4J2Y7P6A7K>. Elektronické dotazníky byly zaslány na emailové adresy daných mateřských škol ve vyjmenovaných městech. Emailem jsem oslovila celkem 60 mateřských škol a byl také k dispozici na sociálních sítích. Typ výběru respondentů byl tudíž dostupný. Z důvodu, že nebyl k dispozici žádný tištěný dotazník, nelze určit návratnost. Počet vrácených dotazníků bylo 186. Sběr dat probíhal během měsíce ledna 2021.

3.3 Předvýzkum

Předtím než jsme dotazník administrovali, bylo kontaktováno pět učitelek mateřských škol z Olomouckého kraje za účelem realizace předvýzkumu. Cílem předvýzkumu bylo zjistit, zda je výzkumný nástroj vhodný pro sběr dat a zda zkoumané osoby porozuměly otázkám ve výzkumném nástroji. Oslovili jsme učitelky mateřských škol, u kterých jsem byla na pedagogické praxi byly velice ochotné se předvýzkumu zúčastnit. Předvýzkum jsem nakonec dělala přes telefon či sociální síť kvůli neustupující pandemii koronaviru. V rámci předvýzkumu se učitelé mateřských škol domnívali, že poslední otevřenou položku dotazníku vyplní malé množství respondentů. Po uvážení této připomínky jsme se rozhodli tuto otázku v dotazníku ponechat, z důvodu různých pohledů na danou problematiku. Časová náročnost vyplňování výzkumného nástroje byla v průměru do třech minut.

3.4 Výzkumná metoda, výzkumný nástroj

Z důvodu kvantitativně orientovaného výzkumu byla zvolena metoda dotazníkového šetření. Výzkumným nástrojem byl dotazník uvedený v příloze č.1.

Výzkumný nástroj se skládá z 27 položek, z toho 13 otevřených a 14 uzavřených. Otevřené otázky byly zařazeny, aby lépe dokreslovaly odpovědi z otázek uzavřených. Dotazník je rozdělen na tři části. V první části byli učitelé mateřských škol seznámeni s tématem. A obeznámeni s tím, že získaná data budou pouze pro výzkumné účely mé práce. Druhá část dotazníku tedy položky 1 až 4 se týkaly sociodemografických údajů o respondentech. A třetí

část tedy položka 5 až 26 byly orientovány na preferenci informačních zdrojů učiteli mateřských škol. Poslední tedy 27 položka byla umožněna učitelům jako prostor pro doplňující vyjádření, názory a postřehy k tématu.

3.5 Zpracování získaných dat

Dotazník určený učitelům mateřských škol byl vytvořen v elektronické podobě, administrovaný na portálu [www. survio.com](http://www.surveymonkey.com). Získaná data byla přepsána do počítače prostřednictvím programu Microsoft Office Excel. Na uzavřené otázky byly využity metody četností, jak absolutních, tak relativních. Jednotlivé položky z dotazníkového šetření byly následně pro lepší přehlednost znázorněny do tabulek či grafů. Otevřené otázky jsme analyzovaly pomocí kvantitativní obsahové analýzy. K verifikaci hypotéz jsme použili Pearsonův chí-kvadrát test, zvolili jsme si hladinu významnosti 0,05, což je 5% pravděpodobnost, že se zamítne nulová hypotéza.

4 VÝSLEDKY VÝZKUMU

Následující kapitola obsahuje výsledky z dotazníkového šetření. Pro přehlednost doplňujeme jednotlivé položky tabulkami a grafy, ve kterých jsou znázorněny odpovědi v procentech zaokrouhlených na jedno desetinné místo.

4.1 Analýza a interpretace získaných dat

V první části dotazníku byli učitelé mateřských škol seznámeni s tématem bakalářské práce. Byly ujištěni, že vše je anonymní a data budou pouze pro účely této bakalářské práce. V další části jsme zjišťovali sociodemografické údaje o respondentech a mateřské škole, kde respondenti působí. Jednalo se tedy o: pohlaví, délku pedagogické praxe, nejvyšší dosažené vzdělání a lokalizace mateřské školy.

V první položce dotazníku nás zajímalo, jestli se jedná o ženy nebo muže. Jak můžeme vidět v tabulce č. 1 z celkového počtu respondentů se výzkumu zúčastnilo 99,5 % žen a 0,5 % mužů. Tento výsledek nás velice nepřekvapil, je známo že v mateřských školách převahují spíše ženy než muži. Přesto jsme se zajímali, v jakém zastoupení jednotlivé pohlaví je.

Tabulka 1: Pohlaví respondentů

Pohlaví respondentů	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Žena	185	99,5
Muž	1	0,5
Σ	186	100

V tabulce č. 2 jsme zjišťovali, jaká je délka pedagogické praxe zúčastněných učitelů. Na výběr měli respondenti z 5 možností. Jak můžeme vidět z výsledků, nejvíce respondentů má pedagogickou praxi v rozmezí od 4 do 8 let a 21 let a výše. Naopak nejméně respondentů má pedagogickou praxi 16 až 20 let praxe.

Tabulka 2: Délka pedagogické praxe

Délka pedagogické praxe	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Do 3 let	43	23,1
4-8 let	46	24,7

9-15 let	31	16,7
16-20 let	21	11,3
21 let a výše	45	24,2
Σ	186	100

Dále nás zajímalo, jaké je nejvyšší dosažené vzdělání respondentů. V tabulce č. 3 můžeme vidět, že největší množství respondentů dosáhlo vysokoškolského vzdělání (47,3 %). Potom následovalo středoškolské vzdělání s maturitou (43,5 %). A jako poslední bylo zastoupeno vyšší odborné vzdělání (9,2 %). Hodně nás překvapilo, že 88 respondentů, co se zúčastnilo našeho výzkumu má vysokoškolské vzdělání. Je to poměrně slušné zastoupení vzhledem k tomu, že není zatím požadováno vysokoškolské vzdělání u učitelů mateřských škol. Domníváme se, že možný důvod, proč je tolik učitelů, které má vysokoškolské vzdělání je neustálé mluvení o zavedení minimálně bakalářského titulu pro učitele mateřských škol. Pro ostatní dvě kategorie tedy pro učitele se středoškolským vzděláním s maturitou a vyšším odborným vzděláním by to potom znamenalo si dodělat vzdělání alespoň na úrovni bakaláře. O této změně se už mluví řádku let, a je možné, že se to v budoucích strategiích vzdělávací politiky České republiky objeví.

Tabulka 3: Nejvyšší dosažené vzdělání učitelů mateřských škol

Nejvyšší dosažené vzdělání	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Středoškolské vzdělání s maturitou	81	43,5
Vyšší odborné vzdělání	17	9,2
Vysokoškolské vzdělání	88	47,3
Σ	186	100

Dále následovala otázka, jaká je lokace mateřské školy, ve které daný učitel pracuje. Jak je uvedeno v tabulce č. 4, nejvíce respondentů působilo v městských mateřských školách (70,4 %), oproti (29,6 %) respondentů, kteří působí v obecních mateřských školách.

Tabulka 4: Lokace mateřské školy

Pohlaví respondentů	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Město	131	70,4
Obec	55	29,6
Σ	186	100

Po sociodemografických otázkách následovaly již otázky vztahující se k problematice výběru a využívání různých informačních zdrojů, které preferují učitelé mateřských škol.

Jako první jsme se respondentů ptali, jakou variantu používají častěji k přípravě na práci s dětmi, jestli internet nebo tištěné dokumenty. Jak vidíme z tabulky č. 5 (78 %) učitelů volilo internet a (22 %) volilo tištěné dokumenty.

Tabulka 5: K přípravě pro práci s dětmi učitelé častěji používají

Častěji používám k přípravě pro práci s dětmi	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Internet	145	78,0
Tištěné dokumenty	41	22,0
Σ	186	100

Na tuto uzavřenou otázku navazovala otázka otevřená, proč respondenti zvolili zrovna tuto možnost tedy internet nebo tištěné dokumenty. U respondentů, kteří volili tištěné dokumenty tedy těch 22 % nás zajímalo, proč tuto možnost volily. Odpovědí bylo celkem od 17 ti respondentů tedy 9,1 %. Byly ale hodně různé, tak jsme je nekvantifikovali. Z tohoto důvodu jsme se rozhodli citovat odpovědi respondentů, proč volili tištěné dokumenty:

„Mnoho podkladů pro práci při různých tématech čerpám právě z odborné literatury, kde je i mnoho pracovních listů, nápadů a projektových námětů „

„Osvědčené nápady od jiných učitelek“

„Jsem zvyklá z minulosti“

„Protože v MŠ máme vytvořené obsáhlé nabídky ke každému tématu“

„Lze pracovat rukou, cvičí se jemná motorika, mnohem lepší pro nácvik grafomotoriky, stříhání, vybarvování“

„Osvědčené praxí“

„Každé dítě si pracuje svým tempem a společně – dá se vzít domů a ukázat rodičům, jsou viditelné pokroky“

„Inspirace od zkušenějších kolegů“

„Mám hodně materiálu v počítači“

„Více používám materiály do „ruky“ jsou pro mě operativnější, přenosné, můžu se více vracet“

„Mám metodické zásobníky a knihy, odborné publikace“

„S papírem se mi pracuje nejlépe“

„Ráda čerpám z literatury, mého pedagogického věna a pedagogického věna mých kolegyně, kde najdu osvědčené a vyzkoušené věci v praxi“

„Máme spoustu materiálu, které nám ihned po ruce, pro každé dítě, to, co potřebuji, hodně pomůcek si vyrábíme“

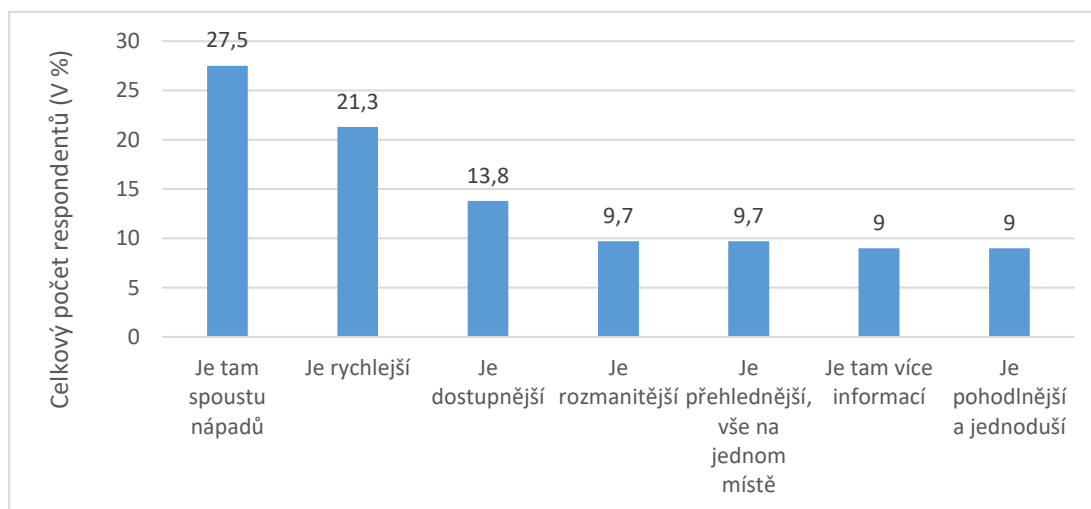
„Zpracováno známým autorem, ověřeno v praxi“

„Za praxi 41 let využívám svůj zásobník materiálů“

„Od začátku praxe si dělám velké zásobníky, vše si ukládám podle témat“

Dalších 24 respondentů tedy 12,9 % odpovědělo, že využívají obě možnosti internet i tištěné dokumenty. Ostatní respondenti tedy 78 % volili častěji internet tuto volbu jsme zaznačili do grafu č. 1 pro lepší přehlednost. Jak můžeme vidět v grafu, zdůvodnění respondentů, proč zvolili zrovna internet jsou, že se na internetu nachází spousta nápadů 27,5 % nebo je na něm rychlejší vyhledávání 21,3 %. Pro respondenty je dostupný, jak z domu, tak z tramvaje či autobusu, jak uvádí respondenti prostě z jakéhokoli místa 13,8 %. Je rozmanitější 9,7 %. Internet je pro respondenty také přehlednější a také uvádí, že je vše na jednom místě 9,7 %. A jako poslední je na internetu podle respondentů více informací 9 % a je pro ně pohodlnější a jednodušší 9 %. Myslíme si, že tato moderní doba svádí k využívání internetu zcela přirozeně, a to díky jejich výhodám a důvodům, co uvádí respondenti: jednodušší a pohodlnější, vše na jednom místě, spousta nápadů. Dále přemýšlíme, že i dalším důvodem, který by mohl ovlivňovat učitele k využívání internetu je tzv. Generace alfa což je označení

pro lidi narozené po roku 2010, kdy vlastně tato skupina má předpoklad k tomu, že pro ně bude vhodnější spíše online výuka. Tyto děti se setkávají totiž s informačními technologiemi už v podstatě od narození, rodí se totiž do virtuální reality, a proto učitelé by měli být schopni například pracovat s internetem. Proto zjištěné výsledky nám také mohou ukazovat, že na to učitelé i myslí, a proto byla taková velká převaha internetu, nad tímto, ale pouze polemizujeme. Pak je taky zajímavé popřemýšlet, jak už zmiňovaný internet učitel využívá, bude samozřejmě rozdíl v tom, jestli je to pouze jako doplněk k té přípravě pro práci s dětmi, kdy si dohledá jenom něco ke svému nápadu anebo jestli to celé převezme z internetu a jeho práce je tam v podstatě nahrazena a zastoupena tím internetem. Myslíme si, že všichni učitelé by měly používat internet protože, připravují věci pro děti, které se rodí do virtuální reality a měli by se jim takto přizpůsobit. Myslíme si, že je rozdíl mezi dětmi před 20 lety a dnes, proto se ty nároky na učitele zvyšují a neustále mění v závislosti na potřeby dítěte. Spojitosti s tímto tématem nám také umožňuje i probíhající koronavirová krize se kterou se museli vypořádat i učitelé mateřských škol. Museli plynule přejít na distanční výuku i u takto malých dětí prostřednictvím právě internetu. Pro učitelé používající internet tato situace nemusela být příliš nepříjemná. Naopak pro učitelé například starší či vůbec nepoužívající internet tato změna mohla být velice náročná a nežádoucí.

Graf 1: Proč respondenti zvolili internet

V další otázce nás zajímalo, jestli respondenti, co napsali, že používají častěji internet, také používají alespoň jednou týdně tištěné knihy pro svou přípravu na práci s dětmi. U této otázky jsem počítala že ti, co odpověděli, že častěji používají knihy nebudou odpovídat ale i někteří znova odpověděli. Můžeme tedy z tabulky č. 6 vidět že, 81,2 % napsalo, že alespoň 1 za týden tištěné knihy používá a 18,8 % odpovědělo, že nepoužívá tištěné knihy ani jednou

týdně. 11,2 % na tuto otázku neodpovědělo a byli to ti, kteří v předchozí otázce dali, že knihy používají častěji. Když se zamyslíme nad těmi 18,8 % co uvedly že tištěné knihy nepoužívají ani 1 týdně. Rozmýšlíme nad tím, jestli respondenti otázku pochopily. V dnešní době, kdy se v České republice rozjelo plno kampaní a projektů např. Celé Česko čte dětem apod. do kterých se zapojují jak rodiče, tak mateřské školy, aby podpořili čtenářskou gramotnost u dětí prostřednictvím společného čtení. Myslíme si, že učitelé si asi neuvědomili, že příprava četby pro děti také zapadá do přípravy na práci s dětmi. Domníváme se, že četba knih se v mateřské škole snad objevuje každý den, ale to je pouze jenom naše polemika o tomto tématu.

Tabulka 6: Četnost používání tištěných knih alespoň 1 týdně

Používání knih alespoň 1 týdně	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	134	81,2
Ne	31	18,8
Σ	165	100
Nezodpovězeno	21	11,2

Na tuto otázku se vázala další otevřená otázka. Respondenti, kteří používají knihy alespoň jednou týdně, měli napsat názvy těchto knih. Nejvíce volily knihy jako jsou Rok s krtkem a Jaro léto podzim zima ve školce je pořád prima 14,8 %. Dále knihy zaměřené na pohyb a s ním spojené pohybové hry, hry s padákem, jóga ve školce a relaxační cvičení 12,5 %. Potom často zmiňovali knihy zaměřené na hudební výchovu a různé zpěvníky např. od paní Marie Kružikové nebo od paní Jenčíkové, nebo zpěvník Já písnička 11,8 %. Dále Rok v MŠ 9,7 %. Od paní Bednářové knihu Diagnostika dítěte předškolního věku 9,1 %. Máme tu i kategorii dětských pohádek, kterou zmiňovali respondenti 8,5 % stejně tak jako Šimonovy pracovní listy 8,5 %. Respondenti uváděli, že používají i knihy zaměřené na logopedickou prevenci u dětí 5,7 %. A v polední řadě uváděli i dětské encyklopedie 4,6 %.

Tabulka 7: Používané tištěné knihy

Používané tištěné knihy	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Rok s krtkem	26	14,8

Jaro léto podzim zima ve školce je pořád prima	26	14,8
Knihy zaměřené na pohybové hry	22	12,5
Knihy zaměřené na hudební výchovu, zpěvníky	21	11,8
Rok v MŠ	17	9,7
Diagnostika dítěte předškolního věku p. Bednářová	16	9,1
Dětské knihy, pohádky	15	8,5
Šimonovy pracovní listy	15	8,5
Knihy zaměřené na logopedickou prevenci	10	5,7
Encyklopedie pro děti	8	4,6
Σ	176	100

Dále jsme se zajímali o to, zda respondenti používají tištěné časopisy. Z tabulky č. 8 můžeme vidět, že 55,9 % respondentů odpovědělo, že využívají tištěné časopisy. Naopak 44,1 % uvedlo, že tištěné časopisy nepoužívají pro svou přípravu na práci s dětmi.

Tabulka 8: Četnost používání tištěných časopisů

Používání tištěných časopisů	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	104	55,9
Ne	82	44,1
Σ	186	100

Další otázka byla na doplnění předchozí uzavřené otázky. Zajímalo nás, jaké tištěné časopisy respondenti používají k přípravě pro práci s dětmi. Jako první nejpoužívanější časopis podle respondentů je Informatorium 36,6 %. Všechny ostatní volby byly dětské časopisy jako jsou Sluníčko 20,2 %. Časopis Předškolák a Šikulka zvolilo stejný počet respondentů 7,5 %. Tak

bylo i u časopisů Pastelka a Dráček 6,7 %. V dalším pořadí byl Méd'a Pusík. A mezi poslední nejméně volené respondenty byly časopisy Puntík a Kafomet (metodický materiál) 3,7 %. A poslední dětský časopis volený respondenty 2,9 % byl Hvězdička.

Tabulka 9: Používané tištěné časopisy

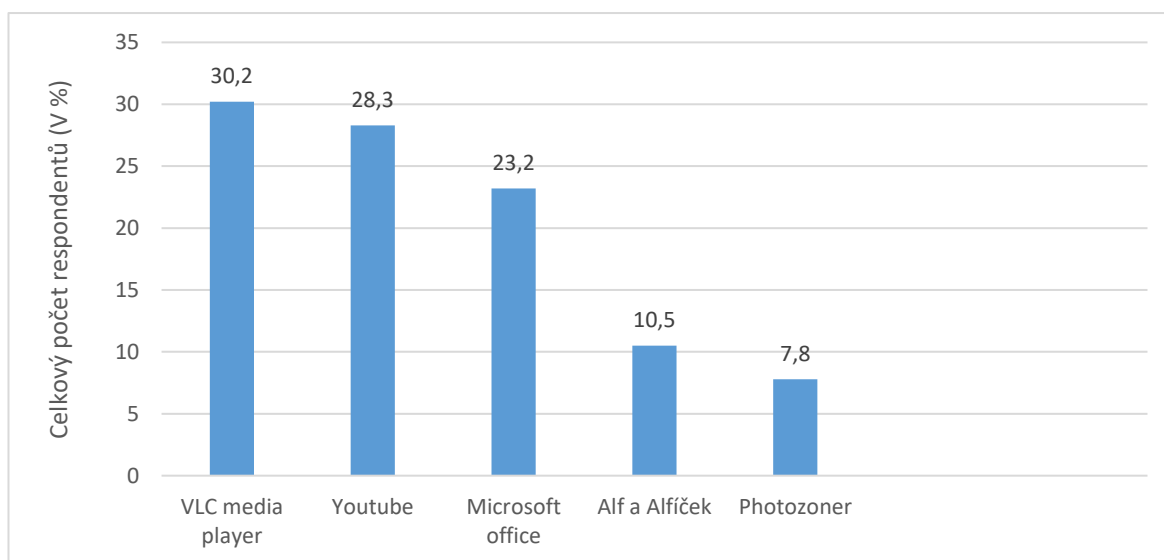
Používané tištěné časopisy	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Informatorium	49	36,6
Sluníčko	27	20,2
Předškolák	10	7,5
Škulka	10	7,5
Pastelka	9	6,7
Dráček	9	6,7
Méd'a Pusík	6	4,5
Puntík	5	3,7
Kafomet	5	3,7
Hvězdička	4	2,9
Σ	134	100

V další otázce jsme se ptali, zda respondenti používají PC aplikace pro svou přípravu na práci s dětmi. Odpovědi máme zaznačené v tabulce č. 10, kde můžeme vidět, že 28 % PC aplikace používá, a naopak velké množství respondentů tedy 72 % je nepoužívá.

Tabulka 10: Četnost používání PC aplikací

Používání PC aplikací	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	52	28,0
Ne	134	72,0
Σ	186	100

Další otázka nám konkretizovala tuto uzavřenou otázku a to tak, že respondenti odpovídali, jaké PC aplikace používají graf č. 2. Nejvíce respondentů napsalo, že používá VLC media player 30,2 %. Pak uvedli Youtube 28,3 %, Microsoft office (Word, power Point, Excel) 23,2 %. V menším zastoupení byly potom PC aplikace jako jsou Alf a Alfíček 10,5 % a Photozoner 7,8 %. Další aplikace, co zmiňovali, už jsme nekvantifikovali z důvodu nízkého počtu respondentů. Uvádíme jenom pro zajímavost Symwriter, Readmio a Barevné kamínky.

Graf 2: Používané PC aplikace

V tabulce č. 11 máme zaznamenané odpovědi na otázku, zda respondenti používají internetové portály pro svou přípravu na práci s dětmi. 76,9 % respondentů uvedlo, že používají internetové portály. Zbývajících 23,1 % respondentů uvedlo, že nepoužívají.

Tabulka 11: Četnost používání internetových portálů

Používání internetových portálů	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	143	76,9
Ne	43	23,1
Σ	186	100

Zase nás zajímalo tuto otázku rozebrat dopodrobna, a proto jsme navázali otevřenou otázkou, jaké konkrétní internetové portály to jsou. Odpovědi jsme musely dát do kategorií, proto uvádíme buď kategorii nebo přesný doslovný název portálu. Do tabulky

jsme je seřadily od nejpoužívanějších po méně používané. Jak můžeme vidět na prvních pěti příčkách tedy nejvíce používané podle respondentů je Rvp.cz 44,5 %. Hned za ním je MŠMT, kde respondenti uvedli, že tento portál navštěvují kvůli RVP PV, a to v zastoupení 12,4 %. Předškoláci.cz mají 11,7 %. Na čtvrté pozici najdeme Pinterest tuto odpověď napsalo 8,1 % respondentů. S výsledkem 7,3 % se zde umístily učitelé skupiny na Facebooku. Další názvy a kategorie uvádíme pro představu. Zde už nebylo příliš respondentů, co se shodli na stejné odpovědi. Proto je bylo těžké kvantifikovat. Ale pro ukázkou jsme zde uvedly názvy až do deváté pozice.

Tabulka 12: Používané internetové portály pro přípravu na práci s dětmi

Názvy/ kategorie	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Rvp.cz	61	44,5
MŠMT (RVP PV)	17	12,4
Předškoláci.cz	16	11,7
Pinterest	11	8,1
Facebook (učitelské skupiny)	10	7,3
UčiteléUčitelům.cz	8	5,8
Inspirativní portály (skolka-pripravy.cz, hranostaj, výtvarná- vychova.cz)	7	5,1
Pedagogickéveno.cz	4	2,9
Speciálně pedagogické portály (logošík.cz, ruce.cz, cochlear.com)	3	2,2
Σ	137	100

Dále nás zajímalo, jestli respondenti absolvovali online semináře neboli webináře, pro svou přípravu na práci s dětmi. 52,7 % respondentů, kteří napsali, že ano, bylo z našeho pohledu překvapivé. Myslíme si, že tato možnost dalšího vzdělávání patří mezi novější, a proto je zajímavé, že v podstatě každý druhý tuto možnost využívá. Naopak respondentů, co tuto volbu nepoužívají je 47,3 %.

Tabulka 13: Četnost používání webinářů

Používání webinářů	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	98	52,7
Ne	88	47,3
Σ	186	100

Předchozí uzavřenou otázku jsme museli zase podrobněji rozvést, a proto následovala otázka jaké webináře absolvovali anebo mají v plánu absolvovat. Respondenti nejčastěji uváděli seminář, který se zabývá předmatematickou gramotností 13,1 % uvedlo, že absolvovali tento seminář. Další zmiňované semináře byly pro zlepšení vzdělávání a výchovy v MŠ 12,5 % respondentů. Zde jsme zahrnuli např. seminář zabývající se komunikačních dovedností s dítětem, seminář o dvou letých dětech nebo také vývoj a učení dítěte, či první pomoc. 15 respondentů tedy 9,4 % se shodlo na semináři alternativních vzdělávacích programech MŠ a tento seminář v naší tabulce můžete vidět na 3 pozici. Jako další kategorii máme duševní pohodu a další vzdělávání učitele, do této kategorie jsme zařadili semináře zabývající se celoživotním vzděláváním, duševním zdravím učitele, syndromem vyhoření a osobním rozvojem učitele. Dále seminář ohledně legislativy MŠ 8,2 %. Seminář paní Binarové se zaměřením na grafomotoriku a polytechnické vzdělávání či gramotnost v MŠ se umístily stejně a to 5,7 %. Další 3 semináře mají také stejné procentové zastoupení a to 5,0 % Děti s poruchou autistického spektra, Předčtenářská gramotnost a Hudební výchova v MŠ od paní Jenčíkové. Jako další semináře nám z výzkumu vyšly Školní zralost a Logopedická prevence 4,3 %. Či Dopravní výchova nebo Diagnostika dítěte 3,7 %. Mezi poslední nejméně absolvované semináře řadíme Agresivita u dětí MŠ 3,1 % a seminář ohledně odkladu školní docházky 2,5 %.

Tabulka 14: Semináře absolvované učiteli

Vytvořené kategorie	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Předmatematická gramotnost	21	13,1
Zlepšení vzdělávání a výchovy dětí v MŠ	20	12,5

Alternativní vzdělávací programy MŠ	15	9,4
Duševní pohoda a další vzdělávání učitele	14	8,8
Legislativa MŠ	13	8,2
Grafomotorika p. Binarová	9	5,7
Polytechnická gramotnost	9	5,7
Hudební výchova v MŠ p. Jenčíková	8	5,0
Předčtenářská gramotnost	8	5,0
Děti s PAS (porucha autistického spektra)	8	5,0
Školní zralost	7	4,3
Logopedická prevence	7	4,3
Diagnostika dítěte	6	3,7
Dopravní výchova	6	3,7
Agresivita u dětí	5	3,1
Odklad ŠD	4	2,5
Σ	160	100

Jako další nás zajímalo, kolik respondentů používá software pro svou přípravu na práci s dětmi. Zde byla četnost používání velice malá pouze 3,8 % respondentů uvedlo, že používá software pro svou přípravu na práci s dětmi a naopak 96,2 % uvedlo, že software nepoužívá.

Tabulka 15: Četnost používání softwarů

Používání softwarů	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	7	3,8
Ne	179	96,2
Σ	186	100

Zajímalo nás také, jaký konkrétní software pro svou přípravu pro práci s dětmi používají. Tato otázka však respondenty neoslovila. Ani na ni neodpovídali a když na ni odpověděli, tak v procentuální hodnotě to bylo velmi málo, ještě se odpovědi úplně rozcházelely a nemohla jsem z nich vytvořit ani kategorie. Uvádíme pro příklad ukázky odpovědí:

„Software“

„Symwriter“

„Be boot“

„Barevné kamínky“

„Používám iškoličku na interaktivní tabuli“

Další, co jsme se chtěli dozvědět bylo, jestli respondenti používají elektronické knihy pro svou přípravu na práci s dětmi. Podle odpovědí můžeme říct, že 15,1 % elektronické knihy používá, za to 84,9 % respondentů uvedlo, že ne.

Tabulka 16: Četnost používání elektronických knih

Používání elektronických knih	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	28	15,1
Ne	158	84,9
Σ	186	100

Potom jsme se ptali, jaké konkrétní názvy elektronických knih používají pro svou přípravu na práci s dětmi. Odpovědi byly hodně různé, skoro vůbec se neopakovaly, proto jsme je nekvantifikovat a uvádíme výčet odpovědí jako například:

„Ze stránek začít spolu stepbystep.cz“

„E-předškoláci“

„Kouzelné čtení albi“

„infra“

„Readmio“

„vše co je dostupné na internetu“

„různé PDF na internetu“

„Jak mluví stromy“

„Co náhodně stáhnou na internetu“

„Logošik“

„Vše od Bednářové, Šimonovy pracovní listy“

„dle potřeby“

„různé spíše e-booky, nebo spis ve formátu pdf“

„moje tělo, doprava“

„zejména Albi tužka, mluvící knihy“

„Básničky, pohádky, říkadla, hry pro rozvoj komunikace“

V tabulce č. 17 můžeme vidět, kolik respondentů používá elektronické časopisy ke svojí přípravě na práci s dětmi. Je to velmi malá četnost pouze 4,8 % respondentů. Naopak respondentů, co je nepoužívají je 95,2 % což je drtivá většina zúčastněných. Jde tedy vidět, a ze získaných výsledků můžeme usoudit, že respondenti elektronické knihy ani časopisy skoro vůbec nepoužívají.

Tabulka 17: Četnost používání elektronických časopisů

Používání elektronických časopisů	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	9	4,8
Ne	177	95,2
Σ	186	100

Od respondentů, co odpověděli ano, nás zajímalo, jaké elektronické časopisy používají. A proto byla následná otázka otevřená, abychom se dozvěděli konkrétní názvy.

Tato otázka respondenty příliš nezaujala a odpovědi se lišily. Data jsme nekvantifikovali, proto uvádíme příklady odpovědí respondentů:

„Různé, co najdu nebo mám v archivu“

„Atyp magazin“

„Logošik“

„Chytrolínek“

„Orbis scholae, studia pedagogika, pedagogická orientace, informatorium školy mateřské, mezinárodní časopisy dostupné přes databázi EBSCO/ Web of Science“

V poslední uzavřené otázce nás zajímalo, jestli respondenty napadají jiné možnosti, které používají k přípravě na práci s dětmi krom těch, co jsme uvedli. 68,3 % respondentů uvedlo, že už je další možnosti nenapadají a 31,7 % respondentů uvedlo že ano.

Tabulka 18: Četnost používání jiných možností k přípravě pro práci s dětmi

Používání dalších možností, které zde nebyly uvedeny	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Ano	59	31,7
Ne	127	68,3
Σ	186	100

Další otázka byla otevřená a navazovala na předchozí otázku. Chtěli jsme se dozvědět s čím ještě dále pracují a v dotazníku jsme to neuvedli. Na tuto otázku nám odpovědělo překvapivě velké množství respondentů, což nás potěšilo. Po přečtení odpovědí jsem si vytvořila deset kategorií, do kterých jsem třídila dané odpovědi našich respondentů. Pro přehlednost jsem vytvořila tabulku, kde mám kategorie seřazené podle nejvyššího počtu výskytů odpovědí v dané kategorii. Můžeme si všimnout, že dalšími možnostmi, se kterými pracuje učitel MŠ a používá je k přípravě pro práci s dětmi, které jsme neměli uvedené v dotazníku jsou např: Inspirace, zkušenosti a přípravy kolegyň ve stejném oboru ať už mladších či starších (30 %). Dále tu máme vlastní nápady a pomůcky, které respondenti uváděli (21,9 %). Hojně zde byly zastoupeny i zásobníky a metodiky ze střední či vysoké školy (16,4 %). Didaktické materiály (7,7 %), skupiny na sociálních sítí Facebook se zaměřením na učitele MŠ, či náměty pro ně. 4,6 % respondentů uvedlo, že vše bylo zmíněno v dotazníku, myslela knihy, časopisy internet atd. Dalších 4,6 % respondentů zmínily různá vzdělávací videa DVD programy a Youtube. 3,1 % respondentů zmínilo Pinterest a práci s přírodním materiálem a poslední kategorie byla interaktivní tabule kterou uvedlo 2,3 % respondentů. Celkový počet zúčastněných respondentů bylo 128.

Tabulka 19: Další možnosti, k přípravě pro práci s dětmi

Vytvořené kategorie	Absolutní četnost	Relativní četnost (v %)
Inspirace, zkušenosti a přípravy od kolegyň	38	30,0
Vlastní nápady a pomůcky	28	21,9
Materiály, zásobníky a metodiky z SŠ a VŠ	21	16,4
Didaktické materiály	10	7,7
Facebook, skupiny učitelů a námětů do MŠ	8	6,3
Vše bylo uvedeno (knihy, časopisy, internet atd)	6	4,6
Vzdělávací videa, DVD programy, Youtube	6	4,6
Pinterest	4	3,1
Práce s přírodním materiálem	4	3,1
Interaktivní tabule	3	2,3
Σ	128	100

Poslední položku mého dotazníku tvořila otázka pro doplňující vyjádření, názory a postřehy k tématu. Myslíme, že se nám zde objevilo hodně zajímavých komentářů, a proto bychom je chtěli citovat a podělit se o ně.

Např:

„Využívám své celoživotní zkušenosti, které ráda doplním novinkami všeho druhu“

„Techniky mají děti kolem sebe více, než je zdrávo. Preferuji návrat k přirozenému poznávání v přírodě, snímat sám sebe, ne mrtvý stroj“

„Držím Vám palce, také jsem studovala ve Zlíně a mám to tam ráda.“

„Jako začínající učitelka jsem ráda za mnoho veřejně dostupných materiálů na internetu, jelikož jsem měla málo praxe.“

„Děkuji za kvalitní dotazník“

„Děkuji“

„Účastním se školení a seminářů osobně i mimo naše město“

„Chybí finance a chtění, vedení pro podporu.“

„Materiály kombinuji podle tématu, momentální dostupnosti, času, náročnosti.“

„Pomůcky je potřeba vždy vybírat a nabízet individuálně, vždy s ohledem na momentální rozpoložení dítěte a jeho schopnosti a možnosti. „

„Pro mě je důležitá příprava pro konkrétní děti.“

„Využívám pro inspiraci mnoho zdrojů, ale většinu pracovních listů a činnosti si upravuji podle sebe, a hlavně podle dětí. Některé materiály si vytvářím sama.“

„Zajímavé a moderní téma.“

„Nejlepší příprava je vlastní letitá zkušenost, která se nedá předat, ta musí odžít.“

5 VÝZKUMNÉ OTÁZKY A OVĚŘOVÁNÍ HYPOTÉZ

Na základě odpovědí, jež byly získány prostřednictvím dotazníku, se v této podkapitole se budeme zabývat ověřováním hypotéz. K verifikaci hypotéz jsme použili Pearsonův chí-kvadrát test, přičemž jsme si zvolili hladinu významnosti 0,05, což je 5 % pravděpodobnost, že se zamítne nulová hypotéza. Výsledky jsou dány pro větší přehlednost do tabulek, přičemž v tabulkách vždy udáváme pozorovanou četnost a očekávanou četnost pro danou oblast. Očekávaná četnost je vždy udávána v závorkách.

H 1: Učitelé s kratší pedagogickou praxí častěji využívají internetové zdroje než učitelé s delší praxí.

V první hypotéze jsme se zabývali vztahem mezi pedagogickou praxí učitele a využíváním internetových zdrojů. Pro testování této hypotézy byla zvolena hladina významnosti 0,05 a stupeň volnosti 1. Po výpočtu chí-kvadrátu jsme získali výsledek $CHI^2 = 4,08$; který jsme porovnali s kritickou hodnotou, jenž činí 3,84. Vypočítaná hodnota je vyšší, než kritická hodnota na základě toho odmítáme nulovou hypotézu a přijímáme hypotézu alternativní, což znamená, že mezi proměnnými je určitá závislost. Můžeme tedy vyslovit závěr, že využívání internetových zdrojů, souvisí s tím, zda je to učitel s kratší pedagogickou praxí nebo učitel s delší pedagogickou praxí. Učitelé s kratší pedagogickou praxí využívají internet častěji než jejich spolupracovníci s delší pedagogickou praxí, kteří raději volí jiné informační zdroje než internet. Délka pedagogické praxe učitele souvisí s výběrem informačního zdroje.

Tabulka 20: Vztah mezi délkou pedagogické praxe a využíváním internetových zdrojů

Délka pedagogické praxe	Využívání internetových zdrojů	Nevyužívání Internetových zdrojů	Celkem
Učitele s kratší pedagogickou praxí 0-3 a 4-8 let	72 (66,60)	17 (22,39)	89
Učitelé s delší pedagogickou praxí 16-20 a 21let a výše	44 (49,39)	22 (16,60)	66
Celkem	116	39	155

H 2: Středoškolsky vzdělaní učitelé využívají častěji tištěné dokumenty než vysokoškolsky vzdělaní učitelé.

Ve druhé hypotéze jsme se zabývali vztahem mezi vzděláním učitele a využíváním tištěných dokumentů. Byly použity informace z tabulek č. 3 a 6. Zahrnuly jsme pouze respondenty, se středoškolským a vysokoškolským vzděláním, které pro nás byly v tuto chvíli důležité. Pro testování této hypotézy byla zvolena hladina významnosti 0,05 a stupeň volnosti 1. Po výpočtu chí-kvadrátu jsme získali výsledek $CHI^2 = 0,168$, který jsme porovnali s kritickou hodnotou, jenž činí 3,84. Vypočítaná hodnota je výrazně nižší, než kritická hodnota na základě toho přijímáme nulovou hypotézu a odmítáme alternativní, což znamená, že mezi proměnnými není závislost. Můžeme tedy vyslovit závěr, že využívání tištěných dokumentů nesouvisí s tím, zda má učitel vzdělání vysokoškolské či středoškolské. Nelze tedy říct, že vzdělání učitele souvisí s využíváním informačních zdrojů.

Tabulka 21: Vztah mezi vzděláním učitele a využíváním tištěných dokumentů

Vzdělání učitelů	Využívání tištěných dokumentů	Nevyužívání Tištěných dokumentů	Celkem
Vysokoškolsky vzdělaní učitelé	62 (61,79)	24 (24,20)	86
Středoškolsky vzdělaní učitelé	58 (58,20)	23 (22,79)	81
Celkem	120	47	167

6 ZÁVĚRY VÝZKUMU

Hlavním cílem empirické části práce bylo zjistit, s jakými informačními zdroji nejčastěji pracují učitelé mateřských škol. Chtěli jsme zjistit nejen tyto skutečnosti, ale i to, jak délka praxe učitele souvisí s využíváním informačních zdrojů nebo jak vzdělání učitele souvisí s využíváním informačních zdrojů. Data pro zodpovězení výzkumných otázek a hypotéz, jež jsme si stanovili, byla získána z dotazníku adresovanému učitelům mateřských z měst Olomouc, Otrokovice, Prostějov, Přerov, Zlín. Abychom zjištěné informace shrnuli, níže uvedeme výzkumná zjištění:

Pro potřeby dílčích cílů výzkumu bylo potřeba nejprve zjistit, s jakými zdroji nejčastěji pracují učitelé mateřských škol:

- Na základě získaných dat můžeme vyjádřit tvrzení, že nejčastěji učitelé mateřských škol pracují s internetem obecně (78 %). S internetovými portály (76 %). Dále zde byly hojně zastoupeny tištěné časopisy (55 %) webináře (52 %), PC aplikace (28 %) či (22 %) tištěné dokumenty. Naopak nejméně dle výsledků využívají učitelé mateřských škol elektronické knihy (16 %), elektronické časopisy (5 %) a Software (4 %).
- Otevřené otázky nám doplňovaly odpovědi z otázek uzavřených. Vždy nás zajímalo, jestli daný informační zdroj používají a pokud ano, tak konkrétní příklad. U tištěných knih jsme zaznamenaly tyto nejčastější odpovědi Rok s krtkem, Jaro léto podzim zima ve školce je pořad prima (14,8 %), knihy zaměřené na pohybové hry (12,5 %), knihy zaměřené na hudební výchovu, zpěvníky (11,8 %). Taky respondenti zmiňovaly Rok v MŠ (9,7 %), knihu diagnostika předškolního věku od p. Bednářové (9,1 %), dětské pohádky nebo Šimonovy pracovní listy (9,5 %), knihy zaměřené na logopedickou prevenci (5,7 %) a encyklopedie pro děti (4,8 %).
- Zjistili jsme, že učitelé používají internetové portály pro svou přípravu na práci s dětmi. Nejvíce tedy (44,5 %) respondentů uvedlo Rvp.cz dále bylo v zastoupení MŠMT (RVP PV) (12,4 %), Předškoláci.cz (11,7 %) Pinterest (8,1 %). Respondenti zmiňovali i Facebook-učiteléské skupiny (7,3 %)
- Jako další informační zdroj učitelé používají ke své přípravě tištěné časopisy. Zde uvádíme časopis Informatorium (36,6 %), Sluníčko (20,2 %), Předškolák nebo Šikulka (7,5 %), Pastelka či Dráček (6,7 %) a Méd'a Pusík (4,5 %).

- Dále jsme zjistili, jaké semináře či webináře absolvovali nebo budou absolvovat v rámci svojí přípravy na práci s dětmi. Nejvíce se nám zde objevoval seminář ohledně předmatematické dovednosti (13,1 %), zlepšení vzdělávání a výchovy v MŠ (12,5 %), alternativní programy (9,4 %), seminář zaměřený na duševní pohodu a další vzdělávání učitele (8,8 %), legislativa MŠ (8,2 %) nebo třeba grafomotorika či polytechnická gramotnost (5,7 %). Dále učitelé zmiňovali Hudební výchovu v MŠ, Předčtenářskou gramotnost a Děti s PAS (5 %).
- Blíže jsme se zaměřili a zjistili jsme, jaké další možnosti využívají pro přípravu na práci s dětmi, které v dotazníku nebyly uvedeny. Ukázalo se, že nejvíce respondentů využívají inspirace, zkušenosti a přípravy od kolegyně (30 %), vlastní nápady a pomůcky (21,9 %). Materiály a zásobníky z SŠ a VŠ (16,4 %) či didaktické materiály (7,7 %) nebo facebookové skupinky učitelů a námětů do MŠ (6,3 %).

Dále nás zajímalo, jak souvisí délka praxe učitele s využíváním informačních zdrojů

- Byla přijata hypotéza, že učitelé s kratší pedagogickou praxí častěji využívají internetové zdroje než učitelé s delší praxí, jelikož byla zamítnuta hypotéza nulová a podpořena hypotéza alternativní ($\text{CHI}^2 = 4,08$). A zjistili jsme, že délka pedagogické praxe souvisí s využíváním informačních zdrojů.
- Také jsme zjistili, že není žádná souvislost mezi využíváním informačních zdrojů a vzděláním učitele.

ZÁVĚR

Bakalářská práce byla zaměřena na problematiku výběru a využívání různých informačních zdrojů pohledem učitele mateřské školy.

V teoretické části bakalářské práce jsme si vymezili teoretická východiska zaměřená na různé informační zdroje využívané učiteli mateřských škol. První kapitola byla zaměřena na učitele mateřské školy, který si připravuje a realizuje celý proces v mateřské škole. V druhé kapitole jsme se zabývali informační gramotností a informačními zdroji užívané učiteli, které byly postupně vymezeny a charakterizovány.

V empirické části jsme si určili za hlavní cíl zjistit, s jakými informačními zdroji nejčastěji pracují učitelé mateřských škol. Abychom dokázali odpovědět, sestavili jsme si výzkumné otázky, cíle a následně taktéž hypotézy. S ohledem na výzkumné otázky a cíle byla zvolena metoda dotazníkového šetření. Výzkumným nástrojem byl tudíž dotazník administrovaný učitelům mateřských škol. Výzkumu se zúčastnilo 186 respondentů a jednalo se o dostupný typ výzkumného souboru.

Můžeme vyvodit závěr, že učitel mateřské školy využívá velké množství různých informačních zdrojů. Nejvíce učitelů mateřských škol využívá internet pro svoji přípravu na práci s dětmi. Naopak nejméně využívá práci se softwarem a elektronickými časopisy. Z výsledků výzkumu jsme dále zjistili, že délka praxe učitele souvisí s využíváním informačního zdroje a naopak, že vzdělání učitele nesouvisí s využíváním informačního zdroje.

Myslíme si, že cíle bakalářské práce se nám podařilo naplnit. Prostřednictvím našich výsledků jsme získali obraz o využívaných zdrojích, pohledem učitelů mateřských škol a můžeme tudíž vyvozovat obecné závěry. Přesto se domníváme, že pokud by byla problematika v budoucnu zkoumána i kvalitativním způsobem, přineslo by nám to jistě hlubší poznatky, jež by nám pomohly více proniknout k dané problematice.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- 1 ACRL College & Research Libraries News (2000). *Information Literacy Competency Standards for Higher Education*. Chicago: American Library Association.
- 2 Andrysová, P. (2018). *Kompetenční modely učitelského vzdělávání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- 3 Božik, R. (2018) Podpora využití ICT v práci učitele MŠ (Studijní opora, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Zlín) Dostupné z <http://www.utb.cz/fhs/struktura/studijni-opory-ums>.
- 4 Burkovičová, R. (2012). *Profesní činnosti učitelů mateřských škol a jejich výzkum*. Ostravská univerzita v Ostravě, Pedagogická fakulta.
- 5 Černý, M., Chytková, D., & Šimková, G. (2015). *Informační vzdělávání pro učitele*. Brno: Flow.
- 6 Dostál, J. (2007). Informační a počítačová gramotnost – klíčové pojmy informační výchovy. In *Infotech 2007 – moderní informační a komunikační technologie ve vzdělávání*. Olomouc: Votobia.
- 7 Dytrtová, R., & Krhutová, M. (2009). *Učitel: příprava na profesi*. Praha: Grada.
- 8 European Commission/EACEA/Eurydice/Eurostat (2014). *Key Data on Early Childhood Education and Care in Europe*. Eurydice and Eurostat Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- 9 FIALA, J. (2007). *Elektronické informační zdroje: využití pro život I*. In: Masarykova Univerzita 2007- *Kurz práce s informacemi* Brno: Masarykova univerzita.
- 10 Helus, Z. (2009). *Dítě v osobnostním pojetí: obrat k dítěti jako výzva a úkol pro učitele i rodiče* (2., přeprac. a rozš. vyd). Praha: Portál.
- 11 Jonák, Z. (2004). *Co rozumíme pod pojmem informace?* In Metodický portál RVP (online). [cit. 11. 10. 2020]. Dostupné na <http://www.rvp.cz>.
- 12 Knihovna UTB, (2021) *Tištěné zdroje – Informační výchova K.UTB*. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně: Zlín [online]. Dostupné z: <https://iva.k.utb.cz/lekce/tistene-zdroje/>.
- 13 Kohnová, J. (2012). *Profesní rozvoj učitelů a cíle školního vzdělávání*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta.

- 14 Kotásek, J. (2001). *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice: bílá kniha*. Praha: Tauris.
- 15 Košťátková, S. (2014). *Dítě a mateřská škola: co by měli rodiče znát, učitelé respektovat a rozvíjet* (2., rozš. a aktualiz. vyd). Praha: Grada.
- 16 Levá, Z. (2007). *Informační zdroje a MŠ* (Bakalářská práce). Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/22149/>.
- 17 Meleziva, E. (2004). *Diktatura informací*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.
- 18 Papík, R. (2011). *Strategie vyhledávání informací a elektronické informační zdroje*. Brno: Tribun EU.
- 19 Pokorný, J. (2007). *Současné možnosti integrace informačních zdrojů*. (Disertační práce) Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/19592/150015447.pdf?sequence=1>.
- 20 Průcha, J., Walterová, E., & Mareš, J. (2013). *Pedagogický slovník* (7., aktualiz. a rozš. vyd). Praha: Portál.
- 21 Rambousek, V., & Mošna, F (1999). *Informační výchova jako aktuální dimenze přípravy učitelů*. Pedagogická orientace č. 3, s. 17-27.
- 22 Roubal, P. (2012). *Informatika a výpočetní technika pro střední školy: teoretická učebnice*. Brno: Computer Press.
- 23 Sedláčková, B., & Popovič, E. (2007). *Dokumentová komunikace: studijní texty*. Praha: Národní knihovna ČR.
- 24 Skutil, M., & Zikl, P. (2011). *Pedagogický a speciálně pedagogický slovník: [terminologický slovník zaměřený na primární a preprimární vzdělávání]*. Praha: Grada.
- 25 Sovadinová, I. (2010) *Informační zdroje pro pedagogiku*. (Bakalářská práce). Dostupné z: https://theses.cz/id/h76p72/?lang=cs#panel_latex.
- 26 Stodola, J. (2009) *Jak katalogizovat elektronické zdroje pro zrakově postižené?* Ikaros. [online]. roč. 13, č. 12 [cit. 13.12.2020]. Dostupné z: <https://ikaros.cz/jak-katalogizovat-elektronicke-zdroje-pro-zrakove-postizene>.

- 27 Svobodová, E. (2010). *Vzdělávání v mateřské škole: školní a třídní vzdělávací program*. Praha: Portál.
- 28 Syslová, Z. (2012). *Autoevaluace v mateřské škole: cesta ke kvalitě vzdělávání*. Praha: Portál.
- 29 Syslová, Z. (2013). *Profesní kompetence učitele mateřské školy*. Praha: Grada.
- 30 Syslová, Z. (2017). *Učitel v předškolním vzdělávání a jeho příprava na profesi*. Brno: Masarykova univerzita.
- 31 Syslová, Z., Burkovičová, R., Kropáčková, J., Šilhánová, K., & Štěpánková, L. (2019). *Didaktika mateřské školy*. Praha: Wolters Kluwer.
- 32 Zákon č. 561/2004 Sb., *zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném vzdělávání (školský zákon)*, ve znění pozdějších předpisů. [online]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty-3/zakon-c-561-2004-sb-o-predskolnim-zakladnim-strednim-vyssim>.
- 33 Zákon č. 563/2004 Sb., *Zákon o pedagogických pracovnících in Zákony pro lidi-Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění 2010* Zlín: AION CS Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-563>.
- 34 Zounek, J., & Šedřová, K. (2009). *Učitelé a technologie: mezi tradičním a moderním pojetím*. Brno: Paido.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

MŠMT	Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
MŠ	Mateřská škola
NSP	Národní soustava povolání
PAS	Porucha autistického spektra
RVP PV	Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
VO	Výzkumné otázky

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Pohlaví respondentů	28
Tabulka 2: Délka pedagogické praxe.....	28
Tabulka 3: Nejvyšší dosažené vzdělání učitelů mateřských škol	29
Tabulka 4: Lokace mateřské školy	30
Tabulka 5: K přípravě pro práci s dětmi učitelé častěji používají	30
Tabulka 6: Četnost používání tištěných knih alespoň 1 týdně.....	33
Tabulka 7: Používané tištěné knihy	33
Tabulka 8: Četnost používání tištěných časopisů	34
Tabulka 9: Používané tištěné časopisy	35
Tabulka 10: Četnost používání PC aplikací.....	35
Tabulka 11: Četnost používání internetových portálů	36
Tabulka 12: Používané internetové portály pro přípravu na práci s dětmi	37
Tabulka 13: Četnost používání webinářů	38
Tabulka 14: Semináře absolvované učiteli	38
Tabulka 15: Četnost používání softwarů	39
Tabulka 16: Četnost používání elektronických knih	40
Tabulka 17: Četnost používání elektronických časopisů.....	41
Tabulka 18: Četnost používání jiných možností k přípravě pro práci s dětmi	42
Tabulka 19: Další možnosti, k přípravě pro práci s dětmi.....	43
Tabulka 20: Vztah mezi délkou pedagogické praxe a využíváním internetových zdrojů ...	45
Tabulka 21: Vztah mezi vzděláním učitele a využíváním tištěných dokumentů	46

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Proč respondenti zvolili internet.....	32
Graf 2: Používané PC aplikace.....	35

SEZNAM PŘÍLOH

P I: Dotazník pro učitele mateřských škol

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK PRO UČITELE MATEŘSKÝCH ŠKOL

Vážená paní učitelko/vážený pane učiteli,

jsem studentkou oboru Učitelství pro mateřské školy na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Obracím se na Vás s prosbou o vyplnění dotazníku k mé bakalářské práci, s názvem **Preference učitelů mateřských škol při výběru a využívání různých informačních zdrojů**. Dotazník je anonymní a získané údaje budou použity pouze pro výzkumné účely mé bakalářské práce.

Předem děkuji za ochotu a Váš čas.

Zuzana Soldánová

1. Jste:

- a) Žena
- b) Muž

2. Jaká je délka vaší pedagogické praxe? (Vyberte 1 možnost.)

- a) Do 3 let
- b) 4-8 let
- c) 9-15 let
- d) 16-20 let
- e) 21 let a výše

3. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání? (Vyberte 1 možnost.)

- a) Středoškolské vzdělání s maturitou
- b) Vyšší odborné vzdělání
- c) Vysokoškolské vzdělání

4. Kde se nachází se Vaše mateřská škola? (Vyberte 1 možnost.)

- a) Město
- b) Obec

5. Jakou variantu používáte **častěji k přípravě na práci s dětmi? (Vyberte 1 možnost.)**

- a) Internet
- b) Tištěné dokumenty

6. Proč jste zvolil/a tuto možnost?

.....

.....

.....

.....

7. Jestli jste zvolil/a internet, napište prosím, jaké stránky používáte k přípravě na práci s dětmi?

.....
.....
.....
.....

8. Jestli jste zvolil/a tištěné dokumenty, napište prosím, jaké tituly či názvy používáte k přípravě na práci s dětmi?

.....
.....
.....
.....

9. Pokud jste napsal/a, že častěji používáte internet než tištěné dokumenty, napište zde, jestli používáte tištěné knihy pro svou přípravu na práci s dětmi alespoň 1 týdně?

- a) Ano
- b) Ne

10. Pokud ano, napište názvy používaných knih?

.....
.....
.....
.....

11. Používáte tištěné časopisy (např. Informatorium atd.) pro svou přípravu na práci s dětmi?

- a) Ano
- b) Ne

12. Pokud ano, jaké?

.....
.....
.....
.....

13. Používáte PC aplikace (např. VLC media player atd.) pro svou přípravu na práci s dětmi?

- a) Ano
- b) Ne

14. Pokud ano, jaké aplikace?

.....
.....
.....
.....

15. Používáte internetové portály (např.rvp.cz atd.) pro svou přípravu na práci s dětmi?

- a) Ano
- b) Ne

16. Pokud ano, jaké?

.....
.....
.....
.....

17. Používáte online semináře neboli webináře (např. Životní vzdělávání atd.) pro svou přípravu na práci s dětmi?

- a) Ano
- b) Ne

18. Pokud ano, jaké jste absolvovaly nebo budete absolvovat?

.....
.....
.....
.....

19. Používáte software (např. PACHNER vzdělávací software atd.) pro svou přípravu na práci s dětmi?

- a) Ano
- b) Ne

20. Pokud ano, napište jaký?

.....
.....
.....
.....

21. Používáte elektronické knihy pro svou přípravu na práci s dětmi?

- a) Ano
- b) Ne

22. Pokud ano, jaké?

.....
.....
.....
.....

23. Používáte elektronické časopisy pro svou přípravu na práci s dětmi?

- a) Ano
- b) Ne

24. Pokud ano, jaké?

.....
.....
.....
.....

25. Napadají Vás nějaké další možnosti, které používáte k přípravě pro práci s dětmi a zde nebyly uvedeny?

- a) Ano
- b) Ne

26. S čím ještě pracujete a nebylo to v dotazníku uvedeno?

.....
.....
.....
.....

Nakonec Vám nabízím prostor pro Vaše doplňující vyjádření, názory a postřehy k tématu:

.....
.....
.....
.....
.....

Děkuji za ochotu a Váš čas strávený vyplněním dotazníku.